

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXXIX. De Censibus, Exactionibus & Procurationibus. D. 27. S. 5. C. 3. EC.
1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

TITULUS XXXIX.

De Censibus, Exactionibus & Procuratoribus.

I. Per CENSUS h. t. intelligitur annua pensio, è bonis Ecclesiæ Patrono, ratione Fundationis vel Dotationis, auctoritate Episcopi perpetuò constituta aut solvenda; aut etiam quæ singulis annis juxta consuetudinem Diocesium de redditibus Ecclesiæ & beneficiorum Episcopo in signum subjectionis & recognitionem Ecclesiæ Cathedralis tanquam Matricis penditur; Diciturque *Cathedraticum*, & de jure sunt duo solidi, i. e. duo aurei, de quo *c. 7. h. t.* prohibet Concilium Lateran. „ Ne Episcopi aliique Prælati novos censibus imponant Ecclesiis, nec veteres au- „ geant; aliter facta irrita habeantur. Antiquus census dicitur, qui fuit impositus tempore fundationis vel consecrationis Ecclesiæ; Novus, quem ex post Episcopus imponit. Potest tamen Episcopus, de Papæ & Capituli consensu Ecclesiam à juribus Episcopalibus liberans, sibi censum retinere, ut patet ex *c. 6. de Relig. Dom.* in quo Pontifex rescribit: „ Non „ esse insolitum, ut cum Episcopi concedunt Ecclesias piis locis, aliquid sibi „ refer-

„reservent nomine pensionis. Potest quoque Episcopus juxta dicta *sup. Tit. 12. n. II.* imponere beneficio pensionem temporalem.

2. Per Exactiones generaliter veniunt tributa, Pedagia, Gabellæ, &c. ex justa causa à domino territorii pro subsidio extraordinario exigita, de quibus *c. 10. h. t.* „Nemo novas Pedagiorum exactiones „sine auctoritate Regum & Principum „aliquo modo præsumat sub pœna excommunicationis; quæ in Bulla Cœnæ est lata in omnes, qui in suis terris nova pedagia seu gabellas, præterquam in casibus à jure sibi permisis, imponunt vel augment. An ea defraudantes peccent in conscientia graviter vel leviter pro materiæ quantitate? Disputatur. Vide *Nucl. Theol. Ex. 2. n. 2.*

3. In præsentī per EXACTIONES intelligitur subsidium charitativum, quod Episcopus à suis subditis, præsertim à personis Ecclesiasticis ratione suorum beneficiorum ob justam causam extraordinariè exigat, de quo *C. 6. h. t.* „Prohibet Concilium Lateran. ne Episcopi subditos Talliis & exactionibus gravent; si tamen „honestæ ac rationabilis causa extiterit, „cum charitate moderatum ab eis auxiliium valeant postulare pro multis neces-

„sita-

„sitatibus, quæ aliquoties superveniunt.
 „Archidiaconi verò sive Decani nullas
 „exactiones sive tallias in Presbyteros
 „sive Clericos exercere præsumant. An
 verò Monasteria & Regulares Exempti
 ad subsidium charitativum ab Episcopo
 cogi possint? Controvertunt DD. apud
Reiffenst. h. t. n. 27. Porro juxta causæ pe-
 tendi charitativum subsidium, teste *Engel*
h. t. sunt, si proprii redditus non suffi-
 ciant Episcopo; si pro causis & negotiis
 Diœcesis magnas fecerit expensas; si de-
 bita pro bono communi Diœcesis con-
 tracta dissolvere velit, &c.

4. PROCURATIO ad præsens est contri-
 butio sumptuum & expensarum necessa-
 riarum pro victu & honesta sustentatione,
 ratione visitationis ex redditibus Eccle-
 siarum debita Episcopis, Archidiaconis
 vel aliis, cum personaliter visitationis
 officium impendunt. Circa eam statuitur
C. 23. h. t. „Ne Ecclesiæ propter Visita-
 „tores nimium aggraventur, Procura-
 „tiones recipiant moderatas; & cum ali-
 „qua non sufficiat per seipsam, duæ vel
 „plures jungantur in unum. Visita-
 „tionis officium exercentes non quærant,
 „quæ sua sunt, sed quæ JESU Christi,
 „exhortationi, correctioni & reforma-
 „tioni vacando, ut fructum referant, qui
 „non

non perit. Et C. 27. Inhibet Pontifex:
 „Nequis pro eo, quòd Monachi in Ora-
 „toriiis, quæ in Grangiis suis habent, in-
 „terdum celebrant, Procurationes, quæ
 „ratione visitationis debentur, ab ipsis
 „exigere vel extorquere præsumat. Idem
 est de Oratoriis privatis, quæ quis in do-
 mo propria pro sua devotione sine con-
 sensu Episcopi extruit; si tamen in iis ex
 privilegio celebrentur Missæ, potest Or-
 dinarius, si velit, ea visitare, ut dispiciat,
 an decenti modo sint constructa, ac hono-
 rificè habeantur, ut ait *Pirh. h. t. n. 81.* Cir-
 ca hæc videtur attendenda consuetudo
 & praxis Diœcesium.

TITULUS XL.

De Consecratione Ecclesiæ vel Altaris.

Revisis iis, quæ in *Nucl. Theol. de sacri-
 legio locali Exam. 17. n. 3. §. 4.* Item de
 Consecratione & execratione Altarium,
 Calicum & sacrarum vestium *Exam. 24.
 n. 6.* tradita sunt, notanda sequentia Ca-
 pita h. t.

1. I. In *Decret. c. 1. & 3.* „Si Altare
 „motum fuerit, aut solùm lapis supposi-
 „tus consecratus, qui sigillum continet,
 „confractus aut enormiter diminutus ex-
 „titerit, debet denuò consecrari; Ecclesiæ